

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

відноситься розслідування незаконних порубок лісу, крадіжок деревини з лісосік, підроблення документів тощо. Крім того, відповідно до вимог закону про альтернативну підслідність, ними розслідуються дрібні розтрата та привласнення майна (деревини), вчинені низовою ланкою посадовців лісового господарства. Для виявлення та викриття злочинів загальнокримінальної спрямованості низка підрозділів Національної поліції системи МВС наділена повноваженнями проводити оперативно-розшукову діяльність [3, с. 96].

Отже, Національна поліція України виконує безпосередню роль у запобіганні та розслідуванні незаконних вирубок лісу, адже це одна із перших інстанцій, яка повинна реагувати на порушення лісового законодавства. Також, варто зазначити, що закон «Про національну поліцію» нечітко визначає природоохоронні функції поліції. Напрямки діяльності національної поліції в сфері запобігання лісовим правопорушенням досить широкі, на практиці існують відпрацьовані механізми їх реалізації.

Бібліографічні посилання:

1. Андрейцев В.І. Екологічне право: Курс лекцій: Навч. посібник для юрид. фак. вузів. К.: Вентурі. 1996. 208 с.
2. Резворович К. Р., Юнін О. С., Круглова О. О. та ін. Реформування цивільного права в умовах євроінтеграції : навч. посіб. / Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 180 с.
3. Завгородня В. М. Поняття та особливості шкоди, заподіяної порушенням лісового законодавства. Підприємництво, господарство і право. 2002. № 12. С. 96-100.

Гречишкін Ілля Костянтинович,

курсант другого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Юніна Марина Петрівна

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

На сучасному етапі розвитку України, існує безліч різноманітних суспільних відносин, благ та цінностей, які потребують захисту у правовому аспекті з боку держави.

Одним із найбільш актуальних питань, є проблема захисту комерційної таємниці, яка згідно з ст. 420 Цивільного кодексу України входить до загального переліку об'єктів права інтелектуальної власності [1].

Для ефективного функціонування підприємства, організації, установи й виконання ними своїх повноважень в процесі здійснення інтелектуальної діяльності виникають різноманітні інформаційні об'єкти. Вони через свою необхідність для організації чіткої та ефективної роботи підприємства, на якому й для якого вони створені, становлять відповідну комерційну цінність.

До таких об'єктів можуть бути віднесені різноманітні результати досліджень, новітні методики роботи чи інноваційні технічні рішення. Спільною ознакою для них є те, що вони спрямовані на певне удосконалення діяльності та досягнення відповідного успіху.

На сьогоднішньому етапі розвитку українського законодавства, існує досить абстрактне визначення комерційної таємниці представлене ч.1 та доповнене ч.2 ст.505 Цивільного кодексу України. Так законодавець під комерційною таємницею розуміє певні відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, дізнатися про які, чи заволодіти

якими за звичайних умов дуже проблематично чи не можливо, через високий рівень забезпечення секретності даної інформації [1].

Іншим визначенням поняття «комерційна таємниця» є тлумачення згідно з ч.1 ст36 Господарського кодексу України, а саме: відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди інтересам суб'єкта господарювання, можуть бути визнані його комерційною таємницею [2].

У процесі дослідження міжнародного законодавства, ратифікованого Україною, ми дійшли висновків, що комерційною таємницею є інформація, яка відповідає певному визначеному переліку ознак. Серед них:

1. наявність розумних (адекватних) в певних обставинах заходів для збереження секретності, які вжиті відповідною особою, яка здійснює контроль за комерційною інформацією;
2. через свою секретність, вона становить комерційну цінність;
3. її секретність полягає у обмеженості кола осіб, які мають доступ до цієї інформації, й які за звичайних умов мають доступ до інформації даного виду [3].

Для більш чіткого розуміння даного об'єкта права інтелектуальної власності необхідно розглянути його структуру. Вона включає такі елементи: комерційну інформацію, секрети виробництва («ноу-хау»), а також організаційно-управлінську інформацію певного підприємства.

Під комерційною інформацією слід розуміти певний вид інформації, що внаслідок своїх властивостей допомагає аналізувати ситуацію, що існує на ринку, а також організувати та планувати отримання прибутку у процесі досягнення підприємством успіху. До її предмету відносяться відповідні, властиві даному підприємству відомості стосовно ділових зв'язків, підприємницької діяльності, закупівлі товарів та сировини, організації встановлення цін, а також планів досягнення визначених прибутків.

Більш важким питанням є співвідношення понять «ноу-хау» та «комерційної таємниці». Так, на сьогоднішній день не існує єдиної думки стосовно цього приводу. Деякі вчені відносять «ноу-хау» до структури комерційної таємниці, як її елемент, інші ж, натомість відокремлюють її.

Можна виділити кілька точок зору вчених на цю проблему. В. Бабкін пропонує розмежовувати аналізовані поняття за характером інформації, яка їх становить, зараховуючи «ноу-хау» виключно до науково–технічної інформації. З огляду на це його позиція тотожна думці В. Дозорцева стосовно того, що досліджувані поняття не збігаються за обсягом. Поняття «комерційна таємниця» значно ширше, ніж поняття «ноу-хау», оскільки воно, крім відомостей, які стосуються результатів інтелектуальної діяльності, може включати й відомості, що мають суто інформаційне або пізнавальне значення. Проте підхід В. Дозорцева відрізняється тим, що він вводить ще один розмежувальний критерій цих понять, вважаючи, що комерційну таємницю характеризують підстави виникнення відомостей, що її становлять, а для «ноу-хау» важлива наявність певних умов його виникнення. Автор доходить висновку, що «ноу-хау» за своєю природою є комерційною таємницею, але не будь-яка комерційна таємниця є «ноу-хау» [4].

До організаційно-управлінської інформації, що становить елемент комерційної, слід віднести інформацію, що слугує засобом забезпечення здійснення управлінської діяльності підприємством, яка в наслідок своєї важливості зберігається із дотримання секретності. Серед них можна виділити структуру і методи управління, зв'язки в середині фірми та поза нею, розподіл обов'язків у підприємстві та їх зміст, взаємодія структурних підрозділів, плани розвитку і реорганізації виробничої діяльності, кадровий склад, а також методика його підбору та формування, об'єкти охорони і контролю, шляхи їх організації, застосовувані методи та способи.

Підводячи підсумок нашого дослідження, можна зробити висновок, що даний вид права інтелектуальної власності потребує більш детального вивчення з боку науковців та більш чіткого офіційного тлумачення на законодавчому рівні. На жаль, на сучасному етапі значення комерційної інформації, її використання та захист є дуже недооціненими з боку держави. Тому, на нашу думку, пошук оптимального визначення цього виду права інтелектуальної власності із подальшим його закріпленням у законодавстві допоможе вирішити існуючі проблеми та зробити вагомий крок для підвищення його значимості для сучасного суспільства.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 19.11.2019)
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15> (дата звернення 19.11.2019)
3. Про забезпечення прав на інтелектуальну власність: Директива № 2004/48/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 29.04.2004 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_b39 (дата звернення 19.11.2019)
4. Грабовська В.М., Белуга Ю.М. «Ноу-хау» й «комерційна таємниця»: співвідношення понять. *Порівняльно-аналітичне право*. № 1. 2016. С. 98-100. URL: http://pap.in.ua/1_2016/28.pdf.

Грисенко Поліна Олександрівна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,

викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Насамперед ліцензування являє собою видачу, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування.[1] Так говорить закон, а в чому полягає суть цієї процедури? Література передбачає різні точки зору щодо висвітлення сутності цієї дії. Серед них є думки, що ліцензування юридичним засобом приборкання правоздатності підприємницьких організацій, але в цей же момент є незамінним та необхідним засобом, який гарантує нормальне функціонування економіки та конкуренції на ринку. Це дає змогу захистити економіку від неякісної товарної одиниці чи все можливих послуг, а також від некваліфікованих осіб, які не мають необхідних знань для здійснення підприємницької діяльності. Великою проблемою в сфері ліцензування є те, що процедура ліцензування підприємницької діяльності стала одним із видів тиску на суб'єктів господарювання. Відповідно це гальмує процес удосконалення дозвільної системи та системи ліцензування, а в наслідок цього слідує порушення чинного законодавства у відповідних сферах господарської діяльності.[2] Але проблеми в сфері ліцензування виникають не тільки із корумпуванням дозвільної системи, також це обумовлюється недосконалістю чинного законодавства. Тому це слід брати до уваги при внесенні змін до регулювання такої процедури як ліцензування [6].

Розглянемо ж, ліцензування у розумінні науковців. Наприклад, Радик І.Л. зазначає, що поняття «ліцензія» являє собою дозвіл, який видається на окремий вид діяльності у сфері торгівлі. Тоді коли Саніахметова Н.О. визначає «ліцензію» як дозвіл (право) на здійснення ліцензованого виду діяльності, що виданий відповідним державним органом суб'єкту господарювання, обов'язковою умовою є дотримання ліцензійних вимог та умов. Пастух І.Д. Вказує, що ліцензія – документ державного зразка, виданий уповноваженим органом або уповноваженою особою, який засвідчує право його володаря на провадження вказаного в ньому виду діяльності, виконання певних дій або використання прав. Також він зазначає, що ліцензія може видаватися на здійснення господарської діяльності діяльності, що не обмежена кількісними та має тривалий характер. [3]